

OKÉNKO K SOUSEDŮM – VYBRANÉ OTÁZKY ZE ZAHRANIČNÍ ARCHIVNÍ PRAXE

Moderátor: Karel Halla, Státní okresní archiv Cheb
Účastníci: Karin Sperl
Margit Ksoll-Marcon
Ralf Jacob
István Kenyeres
Zpravodaj: Michal Severa, Státní oblastní archiv v Zámrsku

U „kulatého stolu“ se sešli představitelé zahraničních archivů a spřátelených archivních společností. Rakouský spolek archivářů zastupovala předsedkyně Karin Sperl, německý spolek Ralf Jacob, maďarské kolegy předseda István Kenyeres a dále diskutovala generální ředitelka státních bavorských archivů Margit Ksoll-Macron.

Nejprve každý představil aktuální otázky v oblasti archivnictví svých zemí. V Rakousku se novelizují archivní zákony jednotlivých zemí, řeší se digitální archivace. Otázky jsou kladeny na archivaci dokumentů nového úřadu Zemské školní rady (Landesschulrat) se zemskou a spolkovou působností. Jako jinde se řeší problémy s vlastnictvím archiválií. V Bavorsku se řeší změna archivního zákona s ohledem na ochranu osobních údajů, dále je aktuální digitální archivace a vývoj nových platforem pro badatelské využití. Předseda německého spolku zmínil konkurenci s jinými paměťovými institucemi. Maďarský kolega popsal nedávné velké změny v systému řízení maďarských archivů, kdy 20 komitátních archivů bylo postátněno. Zmínil však pozitivní vývoj elektronických systémů a organizaci digitalizace.

Dlouhodobou koncepci pro rozvoj archivů v celé zemi se kromě České republiky daří uplatňovat v Maďarsku, kde existuje od roku 2008 základní dokument, který definuje strategie a činnosti archivů. Později byla v archivech uzákoněna archivní pedagogika. V Rakousku a Německu je situace odlišná z důvodu zemského uspořádání a odlišné sítě archivů. Současně jde i o legislativní roztříštěnost a společný postup je možný jen v několika vzájemně provázaných otázkách (dlouhodobá elektronická archivace).

Centralizační tendence v oblasti archivnictví zaznamenalo pouze Maďarsko v posledních letech. Ostatní zúčastněné země se řídí tradicí, naopak v Bavorsku jsou některé archiválie vydávány zpět vlastníkům. V Maďarsku však centralizace přináší problémy s ohledem na financování a pomalé rozhodování, určité výhody přináší ve vybudování ukládacích kapacit a rekonstrukcích.

Vlastnictví archiválií je problémem ve všech zemích. V Německu se například vlastníci archiválií musejí, pokud jsou uloženy ve státních nebo zemských archivech, podílet na jejich financování (správa, zpracování, uložení). S tím souvisí i problematika depozitních smluv, které mají různou podobu a jsou mnohdy zachyceny v legislativě. Ve všech zemích se majitelé depozit podílejí na financování uložených archiválií.

Zasedání ukončila krátká diskuze z publika.